

Утвърждавам:

проф. д-р Сава Димитров
Ректор на НМА „Проф. Панчо Владигеров“

**СТАНДАРТ ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ
в НАЦИОНАЛНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ
„ПРОФ. ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ“**

Съдържание

Общи положения	3
Част I. Разработване, одобряване и обновяване на учебни планове в докторската програма, дейности, за които се присъждат кредити.....	3
Част II. Прием на докторанти и разработване на индивидуален план.....	6
Част III. Обучение на докторантите. Учебна документация.	7
Част IV. Документация, свързана с докторските програми.	9
Част V. Завършване на обучението. Процедура по отчисляване след изтичане на срока на обучение	10
Част VI. Условия и ред за придобиване на образователна и научна степен „доктор“	12
Част VII. Жалби на докторантите	13
Допълнителни разпоредби	13
ПРИЛОЖЕНИЯ.....	14
ПРИЛОЖЕНИЕ 1.....	14
ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД.....	14
СТРУКТУРА, СЪДЪРЖАТЕЛНИ ОСОБЕНОСТИ И ОФОРМЯНЕ НА ТЕКСТА	14
ОТЧИСЛЯВАНЕ С ПРАВО НА ЗАЩИТА	15
ДОПУСКАНЕ ДО ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД	18
ПРОЦЕДУРА ПО ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД.....	19
ПУБЛИЧНА ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД.....	20

Общи положения

Чл. 1. Настоящият стандарт за обучение на докторанти е разработен на основание чл. 14, ал. 2 от Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ) и е съобразен със спецификата на акредитираната във висшето училище докторска програма „Музикознание и музикално изкуство“ в двата ѝ вида – научноизследователска и художественотворческа.

Чл. 2. Стандартът регламентира дейностите по разработването и оценяването на учебните планове, програмите на включените в тях курсове и индивидуалните планове на докторантите; разпределението на дейностите на докторантите през срока на обучението; оценяването на работата на докторантите.

Чл. 3. Въвеждането на стандарта има за цел:

1. Стимулиране на докторантите за качествена и непрекъсната работа по протежение на целия срок на обучението;
2. Създаване на механизми за контрол и повишаване качеството на докторските програми и на обучението;
3. Равномерно разпределяне на натовареността на докторантите по време на учебния процес, осигуряване на оптимална възможност за придобиване и надграждане на знания и умения, свързани с приложни, научноизследователски и преподавателски дейности и задаване на модел за баланс между тях.

Част I. Разработване, одобряване и обновяване на учебни планове в докторската програма, дейности, за които се присъждат кредити

Чл. 4. Всяка катедра в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ може да предложи по един или повече курсове за обучение на докторанти, като решение за въвеждането им в учебните планове се взема от факултетния съвет на всеки факултет.

Чл. 5. Изработените курсове се обсъждат на катедрен съвет и след положително решение за одобрение, се прави предложение до факултетния съвет за приемане на курса и включването му в учебния план на докторантската програма. При отрицателно становище на катедрения съвет, се връщат за коригиране от автора/работния екип.

Чл. 6. За кандидатстващите в конкурси за редовна форма на обучение всеки от титулярите на научните специалности, в които се извършва обучението в докторската програма „Музикознание и музикално изкуство“, изготвя конспект с изпитни въпроси, подлежащ на актуализация преди всяка кандидат-докторантска сесия. Приемът на кандидатите в различните докторантски програми в редовна форма на обучение и в самостоятелна форма на обучение се осъществява съобразно разпоредбите на ППЗРАСРБ и Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ.

Чл. 7. Като фактори при определянето на темите на дисертационните трудове проучвания се отчитат развитието на науката и технологиите, конкретна актуална проблематика, свързана с научноизследователски разработки, липсата на проученост на конкретно значимо проблемно поле в дадената научна област, потенциалната възможност за изследване и прилагане на чуждестранен опит, динамиката на пазара на труда и др.

Чл. 8. С настоящия Стандарт натоварването на докторантите на основата на Система за натрупване и трансфер на кредити, по примера на Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS) се регламентира по следния начин: за успешно завършване на обучението по докторската програма както в редовна форма на обучение, така и в самостоятелна форма на обучение – в НИД и в ХТД, – се изисква придобиването на 180 кредита, разпределени, съответно, по 60 за всяка година (редовна форма), и пропорционално, в зависимост от продължителността на обучението, заложена в индивидуалния план на докторанта на самостоятелна подготовка.

Чл. 9. Присъждане на кредити по време на обучението:

а) Научноизследователска дейност

1. За извършени дейности по научноизследователската работа по дисертацията като участия с доклад в научни семинари и научни конференции, кръгли маси се присъждат по 5 кредита на участие. Кредити се присъждат и при представяне на завършени части от дисертацията на катедрено заседание при годишно атестиране: по 3 кредита за ХТД и 10 кредита за НИД.

2. За всяка научна публикация (*статия*¹), свързана с темата на дисертацията или близка до нея, в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове, на докторанта се присъждат по 10 кредита. При публикация на *студия*² в специализирани научни издания в областта на изкуството се присъждат 20 кредита. Ако научната публикация е в издание, което е реферирано и индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация, се присъждат 40 кредита. Кредитите, получавани за публикации в съавторство, се разделят на броя на съавторите. Минималният брой кредити по тази точка е 20 за целия срок на обучението.

3. Посещение на курсове и семинари за повишаване на квалификацията и за формиране на изследователски знания и умения – носи 4 кредита за курс или семинар и се удостоверява със сертификат за участие/обучение.

б) Художественотворческа дейност (за ХТД, с възможност за присъждане на кредити по тази точка и на докторанти, зачислени в НИД)

1. В зависимост от спецификата на дейността за всяка художественотворческа изява на докторанта могат да бъдат присъждани 5³ или 10⁴ кредита (вж. Националните наукометрични изисквания в Приложение 1 в края на Стандарта (Допускане до защита на дисертационен труд).

в) Педагогическа дейност

1. Педагогическата дейност е интегрална част от обучителния процес в рамките на докторската програма по Музикално и танцово изкуство в НМА. Тя се залага като преподавателска и/или експертна дейност в индивидуалните планове на всички докторанти, зачислени в редовна форма на докторантура и в докторантура на самостоятелна подготовка. Начинът на упражняването ѝ се решава от обучаващото звено и научния ръководител, които преценяват възможността за възлагане на часове на докторанта и формата, в която те ще бъдат реализирани – аудиторна или извънаудиторна (експертна дейност). При решение на катедрата минималният брой часове педагогическа дейност за целия период на обучение е (60 + 120 = 180 часа (6 кредита), за докторантура на самостоятелна подготовка – 15 + 45 = 60 часа. До 240 часа (8 седмично) на учебна година са без заплащане, а за часовете, надвишаващи този брой, с докторанта се сключва граждански договор за изпълнението им срещу заплащане при тарифа, действаща към съответната година.

2. Ако не съществува организационна възможност на докторант да бъде възложено реално водене на семинарни занятия, по преценка на научния ръководител му

¹ За да отговаря на изискванията за научна статия в мащабно отношение, публикацията трябва да бъде в обем от 5 до 20 стандартни страници (1800 знака на страница).

² За да отговаря на изискванията за научна студия, в мащабно отношение публикацията трябва да бъде в обем от 21 до 99 стандартни страници (1800 знака на страница).

³ Пет кредита се присъждат за изява по смисъла на Показател 14 от Група показатели Г.

⁴ Десет кредита се присъждат за художественотворческа изява по смисъла на Показатели 12 и 13 от Група показатели Г съгласно ПП ЗРАСРБ, Приложение 1, Област 8. Изкуства, както и „творческа изява“ в смисъла на чл. 17, ал. 2 и чл. 29, ал. 2 от Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ по силата на § 15 от Допълнителните разпоредби: **изява с висока художествена стойност, техническа сложност и мащаб, вписваща принос в тематичното поле на дисертационния труд**. Тежестта на преценката в последния случай се поема от обучаващото звено и научния ръководител.

се възлага **експертна дейност** – разработване на методически материали за семинарни занятия, консултиране извънаудиторната дейност на студентите или при изготвянето на курсови работи и реферати, участие в изпитни процедури, изготвяне на рецензии за дипломни работи, като за всяка извършена дейност се получава по **един кредит** (до 10 кредита годишно).

3. В случай на невъзможност от страна на първичното звено за осигуряване на необходимия минимум часове, **докторантът влиза като преподавател заедно с научния си ръководител или друг преподавател по дисциплина от научната област на докторантурата, в група или в индивидуален час, подпомагайки техните учебни дейности или хоспитирайки**. В този случай 15 часа носят един кредит.

4. На асистенти на срочен трудов договор в НМА „Проф. Панчо Владигеров“, зачислени като докторанти, им се признават 6 кредита от преподавателска заетост за всяка година от обучението. Разпределението на тези кредити в индивидуалния учебен план се извършва по преценка на докторанта и неговия научен ръководител.

Отчитането на изпълнението на възложените часове и признаването на кредитите се извършва посредством подадените отчети и подписването им от научния ръководител и ръководителя на катедрата.

в) *Учебна дейност*: за успешно положените изпити от задължителните дисциплини докторантът получава, съответно, **2** (*Дисертационният труд като изследване и текст*), **12** (*Чужд език/за докторанти българи*), **14** (*Български език като чужд/за чуждестранни докторанти*) и **6** (*Специален предмет за ХТД*) кредита. За успешно полагане на изпита за докторантски минимум по научната специалност⁵ докторантът получава по **20** кредита. За успешното полагане на изпитите по всяка от двете избираеми дисциплини в учебния план докторантът получава по **4** кредита.

В зависимост от спецификата на докторантурата, изпитите могат да бъдат: писмен изпит по изтеглени от кандидата въпроси от конспект; презентации и/или доклади по определени от научния ръководител/консултант теми; решаване на практико-приложни задачи – концертни изяви, чрез които да се оценят знанията, уменията и компетентностите на докторанта.

г) *Други дейности* като:

- участие в международен образователен, научноизследователски или художественотворчески международен проект [до 20 кредита на година (като ръководител – 20 кредита, като част от ръководния екип – 10 кредита или като част от екипа за реализация – 2 кредита)], след докладване на резултатите пред катедрата или на научен семинар);
- участие в национален или академичен проект за научна или художественотворческа дейност като ръководител (10 кредита), като част от ръководния екип (5 кредита) или като част от екипа за реализация (1 кредит);
- получаване на научно отличие, награда за художественотворческа изява, стипендия, спечелена след конкурс (5 кредита);

Изпълнението по тези дейности се одобрява от научния ръководител на докторанта, както и присъждането на съответния брой кредити за съответната дейност.

Чл. 10. Придобиването на заложените кредити, съответстващи на заложените дейности в индивидуалните учебни планове се извършва след заверка (одобряване) на съответните отчети от научния ръководител/консултант и ръководителя на катедрата. При нужда, в зависимост от спецификата на дейността, се представят и доказателствени документи (напр. протоколи от изпити, удостоверения за участие в курсове,

⁵ Изпитът за докторантски минимум по научната специалност може да бъде във всеки, определен в индивидуалния план на докторанта, семестър от обучението.

конференции, семинари и др., договори за изпълнение на педагогическа/експертна дейност).

Чл. 11. За успешно завършване на обучението през всяка година и получаването на положителна оценка се изисква докторантът да получи **не по-малко от 60 кредита** при редовна докторантура. Изключение се прави единствено за първата година от обучението. При докторантура на самостоятелна подготовка кредитите се определят в зависимост от срока на обучение, като за успешно завършване на годината се изисква изпълнение на заложените в индивидуалния план годишни кредити.

Докторантите имат право да изпълняват **повече** дейности от заложените за съответната година в индивидуалния им учебен план, съобразно възможностите си. В този случай евентуалният по-малък брой изпълнени кредити през следващите години не влияе на годишната оценка, предвид тяхното предсрочно придобиване. По този начин се създава гъвкавост и вариативност по отношение на начините за получаване на кредитите при годишното атестиране. **При отчисляването с право на защита обаче е задължително да се съблюдава наличието на точно определените като вид кредити, получени от съответните групи дейности и указани в Приложение 1. на настоящия Стандарт, параграф „Отчисляване с право на защита“.**

Чл. 12. Разпределението на дейностите и начинът на придобиването на необходимите кредити се конкретизират в индивидуалния план на докторанта.

Чл. 13. Всяка катедра веднъж годишно прави анализ на дейностите и успеваемостта на зачислените към катедрата докторанти по докторските програми.

Чл. 14. Въз основа на годишното атестиране на докторантите заместник-деканите на всеки факултет изготвят ежегоден доклад за мониторинг, анализ, оценяване и на резултатите в докторската програма с предложения за актуализации и оптимизации под формата на конкретни управленски решения. Този доклад е интегрална част от доклада на декана за годишното отчетно събрание на факултета.

Част II. Прием на докторанти и разработване на индивидуален план

Чл. 15. Приемът на докторанти се осъществява съгласно разпоредбите на ППЗРАСБ и Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ.

Чл. 16. По предложение на катедрения съвет и доклад на ръководителя на катедрата, факултетният съвет взема решение за зачисляване на докторантите, успешно издържали кандидат-докторантските изпити. Научният ръководител се избира по предложение на катедрата. В решението се посочват: темата на дисертационния труд, формата и срока на обучение, научният ръководител. За научен ръководител се избира хабилитирано лице от списъчния състав на катедрата или на друга катедра, съобразно избраната тема. При необходимост може да бъде избран втори научен ръководител, който също е хабилитирано лице.

Чл. 17. (1) Научният ръководител и докторантът разработват индивидуален план за обучението по одобрен образец – учебен план за целия срок на обучение, съдържащ разпределение на дейностите по години. В него се конкретизират изискуемите учебни, научноизследователски, преподавателски и други дейности съобразно спецификата на докторската програма, фиксират се избираемите дисциплини, срокът на обучение по тях, планират се етапът за явяване на изпита за докторантски минимум, параметрите на преподавателската дейност.

(2) Индивидуалният план се изготвя в три екземпляра, които се подписват от научния ръководител, ръководителя на катедрата и декана и се утвърждават от ректора, и се съхраняват от докторанта, научния ръководител и направление УМНИД.

Чл. 18. В едномесечен срок след зачисляването на докторантите факултетният съвет обсъжда и приема изготвените от научните им ръководители и тях индивидуални планове.

Част III. Обучение на докторантите. Учебна документация. Контрол на обучението

Чл. 19. Докторантите полагат предвидените в техния индивидуален план изпити от докторантския минимум според изискванията на ПП ЗРАСРБ, Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ и настоящия Стандарт за обучение на докторанти. Препоръчително е изпитите по задължителните и избираемите дисциплини да се положат през първите две години от обучението, като изключение прави докторантския минимум, който може да бъде положен и в последните два семестъра.

Чл. 20. Докторантите извършват научноизследователска и практическа дейност по темата на дисертацията си по време на обучението си. Препоръчително е през първата година да изготвят библиографска справка за проучените литературни източници по темата.

Чл. 21. За срока на обучението си докторантите публикуват **най-малко две статии (или една научна студия)** по темата на дисертацията и/или доклади от научни конференции, включени в сборник от конференциите. След отчисляване с право на защита, за да се даде ход на дейностите по защита, с оглед изпълнението на минималните национални изисквания докторантите следва да имат задължителните минимални изисквани точки от група Г на показателите по реда на ППЗРАСРБ (30 точки), заедно с разработения дисертационен труд и изготвения автореферат върху него.

Чл. 22. Докторантите имат право да посещават курсове и семинари за повишаване на квалификацията си. Организираните от НМА „Проф. Панчо Владигеров“ курсове и семинари са безплатни за тях.

Чл. 23. По време на обучението си докторантите могат да участват в научноизследователски проекти.

Чл. 24. (1) Изпълнението на индивидуалния план на докторанта се следи от научния ръководител. В края на всяка година от обучението на докторанта Катедреният съвет приема:

- а) становище от научния ръководител за изпълнението на индивидуалния учебен план и оценка на дейността на докторанта;
- б) предложение за атестация на докторанта;
- в) предложение за конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата година (при необходимост);
- г) препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата, като при необходимост се препоръчва конкретизация/промяна на темата или смяна на научния ръководител.

д) в случай на промяна на темата на дисертационното изследване и/или на научния ръководител препис от протокола с решението на ФС се предава в направление УМНИД от декана на съответния факултет.

(2) При интердисциплинарност на темата на дисертацията или конкретизация на изследванията в хода на разработката, докторантът може, съответно:

1. да се пренасочи в друга катедра с решение на факултетния съвет и заповед на ректора. Тази възможност е допустима в рамките на срока на обучение, като за целта се определя (или включва) друг научен ръководител и актуализация на темата. Придобитите кредити до момента на промяната се признават. Докторантът завършва дейностите си съобразно актуализираната тема и се отчислява по реда на разпоредбите в

ППЗРАСРБ и настоящия Стандарт.

2. да промени заглавието на дисертационния си проект, както и научния си ръководител, но не по-късно от три месеца преди датата на заседанието на първичното звено за предварителното обсъждане на дисертационния труд (вътрешната защита) съгласно чл. 17, ал. 4 и чл. 29, ал. 3 от Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ.

(3) Дейностите по мониторинг и контрол на индивидуалните учебни планове на докторантите се извършват посредством атестация в края на всяка година от обучението им (за докторантите на самостоятелна подготовка), а при редовна форма на обучение – освен атестацията в края на всяка година от обучението, и чрез тримесечни отчети. Докторантите отчитат работата си и се атестират и за срока на удължение, ако има такъв. Докторантите в редовна форма на обучение, отчислени с право на защита, не подават отчет за дейността си за времето от отчисляването до насрочването на дата за предварително обсъждане на дисертационния труд.

Чл. 25. В края на всяко тримесечие редовните докторанти представят пред обучаващата катедра отчет за извършената в периода научноизследователска, учебна и преподавателска дейност по индивидуалния план, придружен от доказателствен материал и подписан от научния ръководител. Ръководителят на обучаващата катедра заверява отчета на докторанта. При участие на докторанта в програми за академична мобилност, ръководителят на катедра прави анализ и проверка на получените в другата институция кредити и взема решение за признаването им след консултация с научния ръководител.

Чл. 26. В края на всяка година от обучението си докторантите представят в обучаващата катедра атестационен лист за извършените дейности през годината и за получените резултати от научноизследователската си работа. Атестационният лист, съдържащ и кредитите по отделните дейности, придобити през годината, се одобрява и заверява от научния ръководител.

Чл. 27. Научният ръководител дава писмено становище за годишната работа на докторанта, съдържаща оценка на дейността му и изготвя предложение за атестация (под формата на атестационна карта – част от формуляра на атестационния лист).

Чл. 28. На свое заседание *катедреният съвет* приема становището на научния ръководител и дава оценка на дейността на докторанта; прави предложение до факултетния съвет за атестация с положителна (задоволителна, добра, много добра, отлична) или отрицателна (незадоволителна) оценка; прави предложение до факултетния съвет за конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата година (при необходимост), дава препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата, като, при необходимост, препоръчва конкретизация/промяна на темата и/или смяна на научния ръководител.

Чл. 29. Годишната оценка за работата на докторанта е **положителна** (задоволителна, добра, много добра, отлична) или **отрицателна** (незадоволителна). Отрицателна оценка може да се присъди при неизпълнение на заложили дейности в индивидуалния учебен план без уважителна причина, слабо представяне на изпитите от докторантския минимум, опит за преписване на изпит, наложени наказания, незадоволително разработване на дисертацията, незаинтересованост, изразена като нередовна или системна липса на комуникация по вина на докторанта с научния ръководител, с която се възпрепятства обучението, отказ от изпълнение на поставени задачи, свързани с обучението и етапите на разработка на дисертацията, груби нарушения от страна на докторанта, свързани с некоректно академично поведение. Оценката за годишната работа на докторанта от катедрения съвет е неразделна част от атестационната карта, която се приема от факултетния съвет.

Чл. 30. При отрицателна оценка от атестацията докторантът има срок от три

месеца да извърши необходимите дейности, свързани с отстраняване на направените забележки и пропуски, по изготвен от научния ръководител план/график, съобразно спецификата на конкретните дейности. След този срок научният ръководител изготвя доклад до ръководителя на катедрата и предлага промяна или не на отрицателната годишна оценка. Докладът се разглежда на катедрен съвет. При промяна на оценката в положителна, с решение на катедрен съвет, се прави предложение до факултетния съвет за промяна на годишната атестационна оценка в положителна.

Чл. 31. При втора отрицателна годишна атестация, докторантът се отчислява без право на защита преди изтичане на срока на обучение. В този случай, в заповедта за отчисляване без право на защита се посочва, че отчисляването е в резултат на две отрицателни атестации. Отчислените по тези ред докторанти губят всички права, произтичащи от ППЗРАСРБ и Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ. На докторанти в редовна форма на обучение, приети по държавна поръчка, отчислени без право на защита в резултат на две отрицателни атестации, се преустановява изплащането на ежемесечните стипендии по реда на ПМС № 90/2000 г.

Чл. 32. По предложение на катедрения съвет, факултетният съвет утвърждава атестацията на докторанта с положителна или отрицателна оценка и конкретизацията на индивидуалния учебен план за следващата година (ако има такава) и/или смяната на научния ръководител (ако има такава).

Част IV. Документация, свързана с докторските програми.

Отчетност и контрол

Чл. 33. (1) В направление УМНИД на НМА се организира досие на всеки докторант, което съдържа:

1. Всички заповеди от приемане за обучение до придобиването на ОНС „доктор“ (зачисляване, отчисляване, за промяна на тема/научен ръководител, прекъсване и последващо възстановяване на обучението, за удължаване на срока, за полагане на изпити от докторантския минимум, за разширен състав при заседание за предварително обсъждане на труда по чл. 28, ал. 3 от ППЗРАСРБ – т.нар. вътрешна защита, за научно жури); индивидуални учебни планове, копие на издадената диплома).

2. Платежни документи, протоколи от изпити от докторантски минимуми, от заседанията от предварителното обсъждане (вътрешна защита) и от публичната защита, тримесечни отчети, атестационни карти, рецензии, становища, автореферат и дисертационен труд.

(2) Дипломата за ОНС „доктор“ се издава от направление УМНИД по единен образец, утвърден от министъра на образованието и науката, и се регистрира по съответния ред в НАЦИД. В УМНИД се поддържа регистрационна книга на издадените дипломи.

(3) Екземпляри от успешно защитените дисертационни трудове и авторефератите в електронен вид се предават от авторите на съхранение в Библиотеката на НМА като част от нейната информационна дигитална база.

(4) В обучаващите катедри се съхраняват: протоколи от заседания на катедрения съвет относно решения за прекъсване на обучението, за възстановяване на обучението, за промяна на темата и/или научния ръководител, за удължаване на срока на обучение, за отчисляване, протокол от заседанието от предварителното обсъждане по чл. 29 от ППЗРАСРБ (вътрешна защита) и материалите по нея.

Чл. 34. Всеки от заместник-деканите на трите факултета провежда годишен преглед на състоянието на учебната документация с оглед навременното отстраняване на пропуски и набавяне на необходимите документи.

Чл. 35. Отговорност за разработване на докторските програми по научни специалности носи ръководителят на катедрата. Деканът на факултета осъществява контрол при разработването и своевременното им актуализиране.

Чл. 36. Отговорност за разработването и изпълнението на индивидуалния план на докторанта и за редовното отчитане на работата му носи неговия научен ръководител. Ръководителят на обучаващата катедра осъществява контрол за своевременно отчитане дейността на докторантите и за качеството на обучението. При необходимост, предприема съответните мерки за отстраняване на установени пропуски и проблеми.

Чл. 37. Деканът носи отговорност за своевременното и коректно подаване на информация в направление УМНИД относно: състава на изпитните комисии, назначавани със заповед на ректора на основание чл. 18 от Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ, името на докторанта, неговата специалност и дисциплината, по която се провеждат всеки отделен изпит от индивидуалния план и докторантският минимум. След провеждането на изпита, документацията се предава от председателя на комисията в направление УМНИД.

Чл. 38. При установен опит за преписване на изпит от докторантския минимум, комисията изготвя доклад до декана и ръководителя на катедрата, заедно с протокол с описание на случилото се. Протоколът се подписва от всички членове на комисията. Деканът, съвместно с ръководителя на катедрата, взема решение за наказание и издава съответната заповед. Документацията по този член се предоставя на докторанта и се съхранява в катедрата, като копие се предоставя направление УМНИД. Провеждането на нов изпит се извършва след не по-малко от три месеца от установеното нарушение.

Чл. 39. Всеки от заместник-деканите на трите факултета изготвя доклад за годишното отчетно събрание на факултета за състоянието на докторантурите във факултета, като неразделна част от годишния доклад на декана. В доклада се предлагат мерки, управленски решения (при необходимост) и срокове за отстраняване на констатирани пропуски и нарушения.

Чл. 40. На годишното отчетно събрание деканът предлага оценка за състоянието на докторантурите във факултета, която подлежи на дискусия и приемане от Общото събрание на факултета.

Част V. Завършване на обучението. Процедура по отчисляване след изтичане на срока на обучение

Чл. 41. (1) Докторантът придобива право на защита на дисертационния си труд след изпълнение на дейностите по обучението, успешно полагане на изпитите, определени в индивидуалния учебен план, включително изпита по специалността, и подготвен в значителна степен дисертационен труд. Правото на защита се придобива след решение на факултетния съвет за отчисляване с право на защита и издадена заповед на ректора и може да бъде упражнено до три години от датата на заповедта на ректора за отчисляване съгласно Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ, чл. 18 ал. 5.

(2) В рамките на последния семестър от обучението и най-късно до един месец преди изтичането му, докторантът представя пред своя научен ръководител отчет за изпълнението на индивидуалния си учебен план, както и материалите по разработката на дисертационния си труд на хартиен носител и в електронен вид.

(3) За изпълнение по раздел „Публикации“ се считат и статии/доклади, приети за печат след удостоверение от съответното издание.

(4) Преценката за това дали дисертационния труд е разработен в значителна степен се **извършва от научния ръководител**, който оценява обема и качеството на представените му материали от докторанта по дисертацията. Научният ръководител

извършва и преглед на изпълнените дейности, заложи в индивидуалния учебен план, и придобитите кредити за периода на обучение. Пред катедрата научният ръководител представя доклад, който съдържа справка за извършените дейности и придобитите кредити, както и кратко резюме на представените материали по дисертацията. Докладът задължително завършва със становище относно отчисляване на докторанта с право или без право на защита и се предава на ръководителя на катедрата в едномесечен срок преди изтичането на срока на обучение на докторанта.

(5) При становище за отчисляване без право на защита се посочват мотивите и аргументите за това. Копие от доклада се предоставя на докторанта.

Чл. 42. (1) Ако становището на научния ръководител по чл. 41, ал. 4 е за отчисляване без право на защита, докторантът има право да отстрани направените забележки и да предостави материалите за нова оценка. **Това може да стане само ако срокът на обучението не е изтекъл.** По изключение, ако пропуските на докторанта не са значителни, съгласувано с ръководителя на катедрата, може да се даде допълнително тримесечен срок, в който докторантът отново да представи материалите си за оценка. В такива случаи, по предложение на НР и след решения на катедрен и факултетен съвет, тригодишният срок на обучение може да се удължи с три месеца, за което ректорът издава заповед.

(2) По преценка на научния ръководител, с цел предоставяне на допълнителна възможност за успешно финализиране на дейностите по чл. 41, ал. 1, докторантът може да прекъсне обучението си по реда на чл. 18, ал. 6 от Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ с оглед отстраняване на констатираните пропуски. Това може да стане само ако срокът на обучението не е изтекъл. Правото на прекъсване с тези мотиви е еднократно. Ако е налице тази хипотеза, катедреният съвет може да предложи на факултетния съвет прекъсване на обучението по реда на чл. 18, ал. 6 от Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ. **Преди изтичане на срока на прекъсването,** докторантът предприема необходимите действия за отчисляване, в противен случай се отчислява без право на защита поради незаинтересованост.

Чл. 43. (1) В срок до един месец след изтичане на срока на обучение катедрата предлага на факултетния съвет докторантът да бъде отчислен с право или без право на защита. Факултетният съвет се произнася с решение по предложението на катедрата на първото си заседание след заседанието на катедрата. Ректорът издава заповед за отчисляване след решението на факултетния съвет. За дата на отчисляване се счита датата на решението на факултетния съвет. При изпълнение на чл. 41, ал. 1, след положително становище на научния ръководител, катедреният съвет предлага на факултетния съвет отчисляване на докторанта с право на защита.

(2) При мотивирано становище на научния ръководител за отчисляване без право на защита, катедреният съвет предлага на факултетния съвет отчисляване на докторанта без право на защита.

(3) В случаи, когато е налице противоречие между становището на научния ръководител и катедреният съвет по отношение на отчисляването с право или без право на защита, ръководителят на катедрата свиква ново заседание в десетдневен срок след предходното. На заседанието се предоставя възможност на докторанта да отговори на критичните забележки. Препоръчително е при второто заседание решението за отчисляване с право или без право на защита да се гласува тайно. Ако отново е налице противоречие между становището на научния ръководител и катедреният съвет, ръководителят на катедрата изготвя доклад до ректора и декана на факултета за проведените заседания и несъгласия в катедрата по отношение на отчисляването. Ректорът назначава комисия в състав ръководителя на катедрата, декана на факултета и заместник-ректора по учебна дейност, която да изготви становище след цялостна

проверка на документацията, свързана с обучението на докторанта и становището на научния му ръководител. Окончателното решение за отчисляване се взема от факултетния съвет, въз основа на доклада на ръководителя на катедрата и становището на назначената от ректора комисия.

Чл. 44. (1) Правото на защита може да бъде упражнено не по-късно от 3 години от решението на факултетния съвет за отчисляване с право на защита. В този срок се включват дейностите по откриване на процедура за предварително обсъждане от катедрения съвет с оглед преценяване на готовността за защита пред научно жури (вътрешна защита) и издаване на заповед за научно жури.

(2) Докторанти, които не предприемат съответните действия за отчисляване по чл. 41, ал. 2 без уважителни причини, се отчисляват без право на защита поради липса на заинтересованост.

Чл. 45. Докторанти, отчислени без право на защита, нямат права върху разработваните теми на дисертационни трудове. Същите теми могат да бъдат предоставяни за разработване на други новозачислени докторанти.

Част VI. Условия и ред за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

Чл. 46. Образователната и научната степен „доктор“ се присъжда на лица, които притежават образователно-квалификационната степен „магистър“ и отговарят на минималните национални изисквания, след обучение в докторантура и успешна защита на дисертационен труд при условията и по реда на ЗРАСРБ, на ППЗРАСРБ, на Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ.

Чл. 47. За да се яви на защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, докторантът трябва да е изпълнил следните изисквания:

а) да е отчислен с право на защита и да отговаря на минималните национални изисквания;

б) да е подготвил дисертационен труд, който отразява резултатите от неговите изследвания, заедно със съответстващ на съдържанието му автореферат (Вж. Приложение 1. Изисквания към дисертационния труд).

в) да е преминал успешно през предварително обсъждане на дисертационния труд (вътрешна защита).

Чл. 48. (1) Дисертационният труд трябва да съдържа научни или научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд трябва да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната научна специалност и способности за самостоятелни научни изследвания.

(2) Дисертационният труд трябва да бъде представен във вид и обем, съответстващи на специфичните изисквания на катедрата. Дисертационният труд трябва да съдържа: заглавна страница; съдържание; увод; изложение; заключение – резюме на получените резултати с декларация за оригиналност; списък на претенциите за приноси в работата и библиография или списък на цитирана литература.

(3) Процедурата по защита на дисертационния труд е съгласно разпоредбите на ЗРАСРБ и на Правилника за неговото приложение. Конкретният ред е подробно описан в Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ.

Чл. 49. Образователната и научна степен „доктор“ се придобива в деня, в който дисертационният труд е защитен успешно.

Чл. 50. Образователната и научна степен „доктор“ се удостоверява с диплома,

която се издава на български език.

Част VII. Жалби на докторантите

Чл. 51. Обучението на докторантите се извършва при спазване и насърчаване от НМА на взаимното уважение и разбирателство между обучаващите се, техните ръководители, членовете на катедрата, към която се провежда обучението, административно ръководство на факултета и на самата академия. Всички възникнали проблеми се решават добронамерено, в дух на разбирателство, с желание за намиране на най-доброто решение и зачитане на правата на участващите страни.

Чл. 52. (1) Всеки докторант има право да подаде жалба до декана на факултета при следните случаи:

- а) при нарушаване на правата му;
- б) при неспазване на срокове за административно обслужване;
- в) несъгласие с начина на оценяването му в обучаващата катедра;
- в) при възникнали конфликти с научния ръководител или с други лица от състава на катедрата или ръководството на факултета;
- г) при други проблеми, които докторантът и неговият научен ръководител не могат да разрешат.

(2) Жалбата се подава в деловодството на НМА „Проф. Панчо Владигеров“ с входящ номер, като в нея се посочват адрес за кореспонденция, телефон за връзка и e-mail адрес. Устни или писмени изявления без входящ номер не се разглеждат.

Чл. 53. В едномесечен срок, деканът на факултета писмено отговаря на жалбата на докторанта. При необходимост, по предложение на декана, със заповед на ректора се назначава комисия, която да разгледа жалбата и да предложи решение на поставените в нея проблеми.

Чл. 54. Ако докторантът не е удовлетворен от решението на декана или на комисията, той може да подаде жалба до ректора на НМА „Проф. Панчо Владигеров“. Ректорът се произнася с решение в едномесечен срок от постъпването на жалбата.

Чл. 55. Посочените срокове в чл. 53 и чл. 54 могат да бъдат удължени във времето извън академичната година и отпуски на съответните длъжностни лица.

Чл. 56. Този Стандарт за обучение на докторанти в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ е задължителен за всички докторанти, научни ръководители и останалите преподаватели в НМА.

Допълнителни разпоредби

§ 1. Настоящият Стандарт е разработен на основание чл. 14, ал. 2 от ППЗРАСРБ.

§ 2. При случаи извън разписаните в настоящия Стандарт, се прилагат разпоредбите на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и други свързани нормативни документи. В случаи на възникнали спорни казуси, ректорът определя реда за решаването им.

§ 3. Материалите, свързани с разработката на дисертационния труд имат качеството на интелектуална собственост с авторски права на докторанта.

§ 4. До окончателното оформяне на дисертационния труд и предоставянето му за начало на ход на процедура за защита по чл. 28 от ППЗРАСРБ, материалите не могат да бъдат изисквани на хартиен или в електронен вид от други лица, освен от научния ръководител на докторанта.

§ 5. В случаите на разглеждане на проект на дисертационен труд при процедура за зачисляване на самостоятелна подготовка, проектът на труда, разработен в основната му

част, както и библиография, се предоставя в направление УМНИД на хартиен носител и в електронен вид съгласно разпоредбите на чл. 27 от Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ.

ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ 1.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

СТРУКТУРА, СЪДЪРЖАТЕЛНИ ОСОБЕНОСТИ И ОФОРМЯНЕ НА ТЕКСТА

Дисертационният труд следва най-общо следната структура: заглавна страница, съдържание, увод, изложение, заключение – резюме на получените резултати, библиография, декларация за оригиналност.

В уводната част се формулират актуалността на темата, обектът, предметът, обхватът на изследването (темпорален, обектен и пр.), целта, хипотезата (в случай на наличие на такава), задачите, методологията.

Изложението се разделя на глави, чийто брой варира. Задължително е да се включи теоретичен преглед на научните изследвания по проблема, който може да обхваща няколко аспекта с оглед контекстуализацията на проблема и максимално аргументираното въвеждане на предмета на изследването. В теоретичната част се демонстрират задълбочени теоретични знания по специалността и детайлно познаване на източниците по темата на дисертационния труд. Представянето на нови или специфични страни на обекта на изследването чрез анализ и етапни обобщения на резултатите, извеждане на тенденции и зависимости, очертаване процеси и предлагане на специфични теоретични или теоретико-приложни решения е същинската част на дисертационния труд, която обикновено се реализира във втора глава или етапно, по логическата линия „анализ – синтез“, във втора и трета. В случай на съдържателна необходимост, в изложението е възможно да се обособят и още глави.

Заключителната част представлява синтезирано обобщение на текста с оглед извеждане на най-значимите в смислово отношение моменти и представяне на резултатите от изследването, както и своеобразна авторефлексия по отношение на реализацията на заложените в увода цели, задачи и хипотези.

В края на дисертационния труд се поставя библиографията по темата, включваща цитирани и използвани при създаването на текста източници, описани по възприетия стандарт на библиографско описание. При художественотворческите докторантури след списъка с литературата се помества и този с реализираните в хода им художественотворчески изяви и звукозаписи.

- Библиографското цитиране се състои от библиографско описание, съдържащо сведения за цитирания документ, и препратки, които свързват основния текст с библиографското описание. Възможни са три начина за библиографско цитиране: в самия текст, под линия и в края на текста чрез самостоятелен библиографски списък.
- Препоръчително е използването на стандарта на Издателството на Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ за библиографско цитиране и описание на информационни източници <https://nma.bg/izdatelstvo/pravila-za-bibliografsko-opisaniya/> (с бележки под линия на съответната страница на цитирането). Избраният от докторанта начин на библиографско цитиране задължително се прилага последователно в целия текст на дисертацията.

Техническите и мащабни изисквания за оформянето на дисертацията са: шрифт Times New Roman, размер на шрифта 14, разстояние между редовете 1,5, (1 страница = 1800 знака), стандартни полета (2,5 от всички страни).

Авторефератът в синтезиран вид предава съдържанието на дисертационния текст. В него се следва структурата на дисертацията, но се добавя описание на претендираните приноси на изследването, както и списък (с пълно библиографско описание, вкл. ISSN на изданията) на авторските публикации по темата на дисертационния труд. Текстът на **автореферата** следва да отразява в синтезиран вид основните тематични ядра на текста на дисертационния труд, т.е. да бъде изготвен в съответствие с дисертацията и общата ѝ структура (номерацията на страниците в съдържанието на автореферата следва страниците не на самия автореферат, а на дисертационния труд).

Качествени изисквания към дисертационния текст

Като научна разработка, дисертационното изследване би следвало да се основава на значими и актуални проблеми в полето на музикалната наука и теорията на интерпретацията и да вписва принос в научното поле на специалността на докторантурата;

Необходимо е в дисертационния текст да е налице:

- Задълбоченост и изчерпателност на проучването на теоретичните източници;
- Нови трактовки, дефиниции и пр. на актуален и анализиран вече обект на научни изследвания;
- Адекватност на избраните методи за изследване спрямо изследваната проблематика;
- Създаване на нови класификации, методи, технологии, и т. н.;
- Откритие на нови факти, нови документални източници, приносни анализи и обобщения;
- Получаване на факти, потвърждаващи известни вече теории, трактовки и т.н.;
- Богатство на научните източници, показващо библиографска осведоменост;
- Селекция на научните източници, показващо умение за ориентация в качествата на текстовете и участието и значението им за научния диалог;
- Високо езиково равнище на изложението, адекватност спрямо академичния/научен функционален стил, владение на книжовните граматични, правописни и пунктуационни норми.

ОТЧИСЛЯВАНЕ С ПРАВО НА ЗАЩИТА

Съгласно настоящия Стандарт за обучение на докторанти и въз основа на ПП ЗРАСРБ и Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ, докторант в редовна форма на обучение или на самостоятелна подготовка се отчислява с право на защита, когато е налице изпълнението на следните условия:

- изпълнени са всички дейности от обучението, заложи в индивидуалния план,
- успешно положени са всички изпити по индивидуалния учебен план, включително изпитът по специалността,
- при годишното атестиране пред първичното звено в края на третата

година от обучението на докторанта към момента на отчисляване е представен разработен в значителна степен дисертационен текст (минимум 80% от изискуемия обем) и (за ХТД) са реализирани 6 *творчески изяви*⁶,

- събрани са кредити, както следва:

сформирани са кредити, както следва:						
факултет	форма на обучение	вид докторантура	кредити за отчисляване			
			докторанти българи		докторанти чужденци	
ТКДФ	редовна	НИД	А I	14	А I	16
			А II	8	А II	8
			Б I	38	Б I	38
			Б II т.1-4	20 (мин.)	Б II т.1-4	20 (мин.)
			Б III	6	Б III	6
			В	20	В	20
			Общо	100	Общо	102
ТКДФ	редовна	ХТД	А I	20	А I	22
			А II	8	А II	8
			Б I	12	Б I	12
			Б II т.1-4 т.5	20 (мин.) 60	Б II т.1-4 т. 5	20 (мин.) 60
			Б III	6	Б III	6
			В	20	В	20
			Общо	140	Общо	142
ТКДФ	самостоятелна форма на обучение	НИД	Налице е съответствие между минималния брой кредити от задължителни дейности (учебна, педагогическа, научноизследователска и художественотворческа), заложен в индивидуалния план на докторанта, и тези, получени от него към момента на отчисляването.			
ТКДФ	самостоятелна форма на обучение	ХТД				
ВФ	редовна	НИД	А I	14	А I	16
			А II	8	А II	8
			Б I	38	Б I	38
			Б II т.1-4	20 (мин.)	Б II т.1-4	20 (мин.)
			Б III	6	Б III	6
			В	20	В	20
			Общо	100	Общо	102
ВФ	редовна	ХТД	А I	20	А I	22
			А II	8	А II	8
			Б I	12	Б I	12

⁶ Под „творческа изява“ в смисъла на чл. 17, ал. 2 и чл. 29, ал. 2 от Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ по силата на § 15 от Допълнителните разпоредби се има предвид **изява с висока художествена стойност, техническа сложност и мащаб, вписваща принос в тематичното поле на дисертационния труд.**

			БП т.1-4 т.5	20 (мин.) 60	БП т.1-4 т.5	20 (мин.) 60
			БП	6	БП	6
			В	20	В	20
			Общо	140	Общо	142
ВФ	самостоятелна форма на обучение	НИД	Налице е съответствие между минималния брой кредити от задължителни дейности (учебна, педагогическа, научноизследователска и художественотворческа), заложи в индивидуалния план на докторанта, и тези, получени от него към момента на отчисляването.			
ВФ	самостоятелна форма на обучение	ХТД				
ИФ	редовна	НИД	АІ	14	АІ	16
			АП	8	АП	8
			БІ	38	БІ	38
			БП т.1-4 т.5	20 (мин.) 60	БП т.1-4 т.5	20 (мин.) 60
			БП	6	БП	6
			В	20	В	20
			Общо	100	Общо	102
ИФ	редовна	ХТД	АІ	20	АІ	22
			АП	8	АП	8
			БІ	12	БІ	12
			БП т.1-4 т.5	20 (мин.) 60	БП т.1-4 т.5	20 (мин.) 60
			БП	6	БП	6
			В	20	В	20
			Общо	140	Общо	142
ИФ	самостоятелна форма на обучение	НИД	Налице е съответствие между минималния брой кредити от задължителни дейности (учебна, педагогическа, научноизследователска и художественотворческа), заложи в индивидуалния план на докторанта, и тези, получени от него към момента на отчисляването.			
ИФ	самостоятелна форма на обучение	ХТД				

Кредитите от група Б І. (2 – самостоятелна работа по дисертационния текст) се присъждат, когато при годишното атестиране пред първичното звено в края на всяка учебна година от обучението на докторанта е налице обособена и завършена в някаква степен част от дисертационния текст (ок. 20% за първата, респ. 40 % за втората година от минималния изискуем обем за вида докторантура), така, че към момента на отчисляване да е налице представен разработен в значителна степен дисертационен текст (минимум 80% от изискуемия обем).

Кредити от група Б ІІІ (педагогическа дейност) **могат** да бъдат присъдени:

1. при решение на първичното звено за възлагане на часове на докторанта;
2. за извършването на дейности, възложени от НР: участие в изпитни процедури, консултиране на курсови работи и реферати, разработване на методически пособия в областта на научната

специалност или на задания за извънаудиторна дейност на студентите (за всяка осъществена дейност, възложена и верифицирана от преподавател, се присъжда един кредит), хоспитиране (за 15 часа хоспитиране се присъжда един кредит).

ДОПУСКАНЕ ДО ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

До публична защита се допуска докторант, който:

1. Отговаря на минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в Област 8. Изкуства, Професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, в която попада докторската програма по Музикознание и музикално изкуство, а именно:

а) за Научноизследователска докторантура

- 50 точки по Показател 1 от група А, който изисква наличието на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“;

- 30 точки по Показатели 8 – 11 от група Г, които изискват наличие на **минимум две публикации** (2 научни статии или **една научна студия**)

❖ **обем на дисертационния текст, не по-малък от 160 страници (съгласно Правилник на НМА за прилагане на ЗРАСРБ, чл. 17 ал. 3)**

б) за Художественотворческа докторантура

- 50 точки по Показател 1 от група А, който изисква наличието на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“;

- 30 точки по Показатели 8 – 11 от група Г, които изискват наличие на **минимум две публикации** (2 научни статии или **една научна студия**)

❖ **6 творчески изяви** за целия курс на обучение, които задължително се документират с видеозапис и се предоставят на електронен носител на научния ръководител съгласно необходимостта по чл. 41 ал. 2 заедно с

❖ **писмената част на доктората, чийто обем е не по-малък от 80 страници.**

Област 8. Изкуства

Професионално направление 8.1. Теория на изкуствата, 8.2. Изобразително изкуство,
8.3. Музикално и танцово изкуство, 8.4. Театрално и филмово изкуство

Таблица 1. Минимални изисквани точки по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности

Група от показатели	Съдържание	Доктор	Доктор на науките	Главен асистент	Доцент	Професор
А	Показател 1	50	50	50	50	50
Б	Показател 2	-	100	-	-	-
В	Сума от показателите от 3 до 5	-	-	-	100	100
Г	Сума от показателите от 6 до 15	30	60	-	120	150
Д	Сума от показателите от 16 до 19	-	50	-	40	80
Е	Сума от показателите от 20 до края	-	-	-	50	120

Таблица 2. Брой точки по показатели

Група от показатели	Показател	Брой точки
А	1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	50
Б	2. Дисертационен труд за присъждане на научна степен "доктор на науките"	100
В	3. Хабилитационен труд - публикувана монография в съответната научна област	100
	4. Реализиран авторски продукт в областта на изкуствата (филм, спектакъл, изложба, концерт и др.)	50
	5. Водеща (самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата	35
Г	6. Публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд	100
	7. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" или за присъждане на научна степен "доктор на науките"	75
	8. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	30/n
	9. Статии и доклади, публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата	15/n
	10. Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	45/n
	11. Студии, публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата	30/n
	12. Реализиран кратък авторски продукт в областта на изкуствата	30/n
	13. Водеща (или самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата, която не е основен хабилитационен труд	35
	14. Поддържаща творческа изява или участие в колективен продукт в областта на изкуствата	10
	15. Публикувана глава от колективна монография	20/n

ПРОЦЕДУРА ПО ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

§ 1. Ако докторант в редовна форма на обучение има желание да бъде инициирана процедура по защита на дисертационния труд преди изтичане на срока на обучението му съгласно ПМС № 90/2000 г. чл. 7 ал. 5 т. 1., би следвало да представи на научния си ръководител напълно завършения си дисертационен текст **поне 3 месеца по-рано** от датата на изтичането на периода на обучение, но не по-рано от началото на последния семестър от обучението. Това се налага, тъй като научният ръководител, на основание Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ чл. 20, ал.1, преценява готовността за защита в период от един месец и ако оценката му е положителна, трудът се насочва към първичното звено. На първия Катедрен съвет научният ръководител докладва готовността за защита на дисертационния текст и предлага инициирането на процедура за предсрочно отчисляване на докторанта, в случай на изпълнение и на останалите условия за това. В случай на решение за отчисляване с право на защита се определят дата и час за предварителното обсъждане на труда така, че то да се случи преди изтичането тригодишния срок на обучение.

§ 2. Извън хипотезата на предходния параграф, при преценка на научния ръководител (чл. 19 и чл. 20 от Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ), че дисертационният труд е готов за защита във формално и съдържателно отношение, той насочва докторанта си към ръководителя на катедрата, който извършва проверка за оригиналност на текста. При липса на данни за неправомерна употреба на текст от чужди източници и след като научният ръководител се запознае с Доклада за сходство, той взема решение за стартиране на процедурата по защита на дисертационния текст.

§ 3. При констатиране според Доклада за сходство неправомерни заимствания, надвишаващи 30 %, научният ръководител не допуска работата до защита. Същият процент се отнася и до присъствието в текста на съдържание, генерирано от AI. Допуска се и отчисляване без право на защита, ако научният ръководител прецени тежестта на заимстванията като висока и предложи на Катедрения съвет такова решение. Ако научният ръководител прецени, че заимстванията могат да се отстранят, без с това да намалее стойността и приносите на изследването, докторантът трябва да преработи текста си и да предаде отново преработения дисертационен текст за проверка, като се следва същата процедура. В този случай научният ръководител изрично посочва в специално Становище, че това е повторна процедура за проверка на докторанта.

- Съгласно чл. 20, ал. 2 от Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ не по-късно от 14 дни преди датата за предварително обсъждане (вътрешна защита) на дисертационния труд докторантът представя на ръководителя на първичното звено (катедрата) дисертацията и автореферата в три екземпляра и на електронен носител в pdf и word формат с оглед осъществяването на проверката.
- При успешно преминало предварително обсъждане (вътрешна защита) на дисертационния труд Катедреният съвет насочва дисертацията към публична защита и съгласно чл. 20 ал. 4 от Правилника на НМА за прилагането на ЗРАСРБ предлага състава на научното жури в присъствие на научния ръководител и дисертанта, които могат да дават свои предложения за членове.
- Ръководителят на катедрата представя предложението на катедрения съвет с доклад до ФС.

ПУБЛИЧНА ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Съгласно ПП ЗРАСРБ и Правилника на НМА за прилагане на ЗРАСРБ, публичната защита протича в следния ред:

- председателят на научното жури представя докторанта;
- докторантът прави кратко изложение на основните резултати от научното изследване (възможно е използването на специално подготвена презентация);
- членовете на журито представят оценките си за дисертационното изследване, регистрирани писмено в техните рецензии и становища, задават въпроси, правят допълнителни бележки върху съдържателните аспекти на текста;
- докторантът отговаря на изразените становища и отговаря на формулираните въпроси и бележки (ако има такива);
- всеки от присъстващите на публичната защита би могъл да вземе отношение във връзка с дисертационния труд;
- членовете на журито обявяват публично своята оценка – положителна или отрицателна, като за успешно защитен дисертационен труд се приема такъв, който е получил **три** и повече положителни оценки;
- председателят на научното жури обявява резултата от защитата
- при неуспешно защитена дисертация се следва начина на действие, регламентиран в ПП ЗРАСРБ чл. 33, ал. 4.
- Със съгласието на докторанта защитеният дисертационен труд може да бъде публикуван в тематичния раздел на страницата на Библиотеката на НМА, като се подпише декларация за съгласие за електронен достъп и текстът на дисертацията се изпрати на директора на Библиотека и фонотека на НМА.

Приет от Академичен съвет на НМА с протокол №16 от 06.07.2026 г.
В сила от 02.2026